

ΔΕΟ 41

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ 1^{ΗΣ} ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2023-2024

Περιεχόμενα

ΘΕΜΑ 1Ο:	3
ΕΡΩΤΗΜΑ Α:	3
ΕΡΩΤΗΜΑ Β:	6
ΕΡΩΤΗΜΑ Γ:	8
ΘΕΜΑ 2	10
ΕΡΩΤΗΜΑ Α:	10
ΕΡΩΤΗΜΑ Β:	11
ΕΡΩΤΗΜΑ Γ:	12
ΜΕΡΟΣ Β.....	14
ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ	14
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	16

ΘΕΜΑ 1Ο:

ΕΡΩΤΗΜΑ Α:

Η στόχευση πληθωρισμού επικεντρώνεται άμεσα στο στόχο του χαμηλού πληθωρισμού.

Η στόχευση πληθωρισμού αυξάνει την υπευθυνότητα των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής και συμβάλει στην εδραίωση της αξιοπιστίας τους. Το αποτέλεσμα δεν είναι μόνο ο χαμηλότερος και πιο σταθερός πληθωρισμός αλλά – συνήθως – και η υψηλότερη και πιο σταθερή ανάπτυξη. Η αποστολή της κεντρικής τράπεζας είναι η αύξηση της γενικής οικονομικής ευημερίας με τη διαχείριση και την μείωση του συστηματικού κινδύνου. Οι κεντρικές τράπεζες προσπαθούν να μειώσουν την αστάθεια των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών συστημάτων επιδιώκοντας 5 συγκεκριμένους στόχους(Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 336):

- χαμηλό και σταθερό πληθωρισμό,
- υψηλή και σταθερή πραγματική ανάπτυξη σε συνδυασμό με υψηλή απασχόληση,
- σταθερές χρηματοπιστωτικές αγορές και ιδρύματα,
- σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία.

Πιο συγκεκριμένα ο πληθωρισμός πολύ υψηλός, υπερβολικά χαμηλός ή ασταθής δημιουργεί σημαντικό κόστος στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Αυτός είναι και ο λόγος που οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες θεωρούν ως κύρια εργασία τους τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών κάτι το οποίο πρακτικά σημαίνει διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλά και σταθερά επίπεδα. Όσο πιο υψηλός είναι ο πληθωρισμός τόσο λιγότερο προβλέψιμος είναι και τόσο μεγαλύτερο νομισματικό κίνδυνο δημιουργεί. Επειδή ο χαμηλός πληθωρισμός είναι η βάση για τη γενική οικονομική ευημερία οι περισσότεροι συμφωνούν πως θα πρέπει να είναι ο πρωταρχικός στόχος της νομισματικής πολιτικής(Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 337).

Η σταθερότητα των τιμών, ιδιαίτερα, θεωρείται ένας πρωταρχικός στόχος των κεντρικών τραπεζών διότι μια σταθερή αύξηση του γενικού επιπέδου τιμών συμβάλλει στη διατήρηση της αγοραστικής δύναμης του νομίσματος, διευκολύνει την πρόβλεψη της οικονομικής

μελλοντικής συμπεριφοράς και στηρίζει την οικονομική σταθερότητα(ΔΕΟ 41, ενοτητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 70).

Η ευημερία της οικονομίας αυξάνεται επειδή η σταθερότητα τιμών:

- Μειώνει την αβεβαιότητα: Οι επενδυτές και οι καταναλωτές μπορούν να προγραμματίζουν με μεγαλύτερη σιγουριά, οδηγώντας σε πιο αποτελεσματικές οικονομικές αποφάσεις.
- Ενθαρρύνει τις επενδύσεις: Η σταθερότητα τιμών διατηρεί το κόστος δανεισμού χαμηλό και προβλέψιμο, το οποίο είναι ένας κρίσιμος παράγοντας για την επενδυτική δραστηριότητα.
- Διασφαλίζει τη δίκαιη κατανομή πόρων: Η σταθερότητα τιμών βοηθά στην αποτροπή της τυχαίας επανακατανομής πλούτου από τον πληθωρισμό ή τον αποπληθωρισμό, προστατεύοντας τους πιο ευάλωτους.
- Υποστηρίζει την ανάπτυξη: Η σταθερότητα τιμών υποστηρίζει μια βιώσιμη και μη επιβαρυντική ανάπτυξη, κρατώντας την οικονομία σε ένα υγιές μονοπάτι ανάπτυξης.

Η στρατηγική της ΕΚΤ για τη σταθερότητα των τιμών, μέσω της διατήρησης ενός στόχου πληθωρισμού κοντά στο 2%, αντανακλά αυτές τις προσδοκίες και τις προσπάθειες για την ενίσχυση της οικονομικής ευημερίας(βιβλίο σελ 371).

Η δέσμευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) για τη διατήρηση του πληθωρισμού στο 2% μεσοπρόθεσμα σχετίζεται με το **πλαίσιο της πολιτικής της σταθερότητας των τιμών**. Αυτό το πλαίσιο πολιτικής είναι κεντρικό στην οικονομική διαχείριση της ζώνης του ευρώ και έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι τιμές παραμένουν σταθερές και προβλέψιμες, πράγμα που είναι ζωτικό για την οικονομική ασφάλεια και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η αποστολή της κεντρικής τράπεζας είναι η αύξηση της γενικής οικονομικής ευημερίας με τη διαχείριση και τη μείωση του συστηματικού κινδύνου η αστάθεια στις τιμές θα τις θέτει ένα συστηματικό κίνδυνο ή έναν κίνδυνο σε ολόκληρη την οικονομία. Οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες θεωρούν ως κύρια εργασία τους τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Πρακτικά αυτό σημαίνει διατήρηση του πληθωρισμού σε χαμηλά και σταθερά επίπεδα(Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 339).

Τα πλεονεκτήματα αυτού του πλαισίου περιλαμβάνουν:

- Ενίσχυση της χρησιμότητας του χρήματος: η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών ενισχύει τη χρησιμότητα του χρήματος ως μονάδα μέτρησης και ως μέσο αποθήκευσης αξίες.
- Προβλεψιμότητα και παροχή πληροφόρησης για τα άτομα και τις επιχειρήσεις: Οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές μπορούν να κάνουν μακροπρόθεσμα σχέδια γνωρίζοντας ότι οι τιμές θα παραμείνουν σχετικά σταθερές. Παρέχεται δηλαδή η πληροφόρηση που χρειάζονται τα άτομα και οι επιχειρήσεις προκειμένου να διασφαλίσουν ότι οι πόροι κατανέμονται σε πιο παραγωγικές χρήσεις. Αυτό συμβαίνει διότι οι τιμές έχουν κεντρική σημασία για όλα όσα συμβαίνουν σε μια οικονομία που βασίζεται στην αγορά
- Υψηλή σταθερή και πραγματική ανάπτυξη: Σταθερές τιμές σημαίνουν λιγότερη αβεβαιότητα στην οικονομία, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερη επενδυτική δραστηριότητα και ανάπτυξη. Μέσα από την σταθερότητα των τιμών προωθείται η μέγιστη βιώσιμη ανάπτυξη της παραγωγής και της απασχόλησης και συνεπώς οργανώνεται ένα σταθερό και αποτελεσματικό χρηματοπιστωτικό σύστημα που εξυπηρετεί όλους τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Μακροπρόθεσμα η σταθερότητα οδηγεί σε υψηλότερη ανάπτυξη
- Εμπιστοσύνη: Η διατήρηση χαμηλού και σταθερού πληθωρισμού βοηθά στη διατήρηση της εμπιστοσύνης στο νόμισμα και στην οικονομία γενικότερα. Εάν οι άνθρωποι χάσουν την πίστη τους στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις αγορές θα στραφούν σε εναλλακτικές λύσεις χαμηλού κινδύνου και διαμεσολάβησης θα σταματήσει (Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 336-339).

Τα βασικά κριτήρια επιτυχίας για αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνουν:

- Επιτήρηση και Πρόληψη: Η ΕΚΤ πρέπει να παρακολουθεί στενά τους οικονομικούς δείκτες για να προβλέπει και να αποτρέπει ακραίες διακυμάνσεις στον πληθωρισμό.
- Πολιτική Ευελιξία: Η ικανότητα να προσαρμόζεται η νομισματική πολιτική σε αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον είναι κρίσιμη για τη διατήρηση του στόχου πληθωρισμού.
- Διαφάνεια και Επικοινωνία: Η ΕΚΤ πρέπει να διατηρεί μια σαφή και ανοιχτή γραμμή επικοινωνίας για τις πολιτικές της και τις αποφάσεις της, ώστε να κατανοούν οι αγορές και το κοινό τις δράσεις της και τους λόγους πίσω από αυτές.

- Προσαρμογή σε απρόβλεπτα συμβάντα: Η ικανότητα ανταπόκρισης σε απρόσμενες οικονομικές κρίσεις και προκλήσεις είναι κρίσιμη. Η πιθανότητα είναι σοβαρές διαταράξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές ενέχει συστηματικό κίνδυνο. Θα πρέπει η κεντρική τράπεζα να ελέγχει τον συστηματικό κίνδυνο, να εξασφαλίζει πως ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος και διατηρείται η πιθανότητα της μέγιστης απώλειας όσο το δυνατόν χαμηλότερη (Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 339).

ΕΡΩΤΗΜΑ Β:

Η επιτροπή FOMC, ή αλλιώς "Federal Open Market Committee," είναι η πιο σημαντική επιτροπή της Αμερικανικής Κεντρικής Τράπεζας (Federal Reserve ή Fed). Η FOMC είναι υπεύθυνη για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη νομισματική πολιτική των "Ηνωμένων Πολιτειών.

Συγκεκριμένα, οι κύριες αρμοδιότητες της FOMC περιλαμβάνουν (Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 341-345) :

- Καθορισμός του επιτοκίου κατεύθυνσης (target federal funds rate): Η FOMC καθορίζει το επίπεδο του επιτοκίου κατεύθυνσης, που είναι το επίτοκο που οι τράπεζες χρησιμοποιούν για το διατραπεζικό δάνειο μεταξύ τους. Αυτό το επιτόκιο είναι κρίσιμο για τη ρύθμιση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και του επιπέδου δανεισμού στην οικονομία. Αυτό το επιτόκιο επηρεάζει άλλα βασικά επιτόκια, όπως τα επιτόκια δανείων και καταθέσεων, και μέσω αυτών την οικονομία ευρύτερα.
- Εφαρμογή νομισματικής πολιτικής: Η FOMC χρησιμοποιεί τα μέσα της νομισματικής πολιτικής, κυρίως τις αγορές ανοικτής αγοράς, για να επηρεάσει την ποσότητα του χρήματος στο σύστημα και, κατά συνέπεια, τα επιτόκια και τις χρηματοπιστωτικές συνθήκες.
- Αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης: Η FOMC παρακολουθεί στενά την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση, την πληθωριστική πίεση και άλλους οικονομικούς παράγοντες για να αξιολογήσει την κατάσταση και να λάβει αποφάσεις σχετικά με τη νομισματική πολιτική.

- Αγορές Ανοικτής Αγοράς (Open Market Operations): Η FOMC είναι υπεύθυνη για τις αγορές και πωλήσεις κρατικών τίτλων στην ανοικτή αγορά, μία δραστηριότητα που επηρεάζει την προσφορά χρήματος και τελικά τον πληθωρισμό.
- Νομισματική Πολιτική και Προβλέψεις: Η επιτροπή παρακολουθεί στενά διάφορους οικονομικούς δείκτες και αναλύσεις για να κατανοήσει την κατάσταση της οικονομίας και να προβλέψει τις μελλοντικές ανάγκες για νομισματική παρέμβαση.
- Στόχευση Πληθωρισμού: Η FOMC έχει στόχο τη διατήρηση ενός συγκεκριμένου επιπέδου πληθωρισμού, που θεωρείται υγιές για την οικονομία, προκειμένου να ενθαρρύνει την οικονομική ανάπτυξη με σταθερό ρυθμό.

Μέσα σε μία ημέρα, το επιτόκιο κεφαλαίων μπορεί να διακυμανθεί σε ένα εύρος από το επιτόκιο καταθέσεων μέχρι το προεξοφλητικό επιτόκιο. Όταν η Ομοσπονδιακή Επιτροπή Ανοικτής Αγοράς αποφασίζει να μεταβάλει το στόχο επιτοκίου, το προσωπικό της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ θα χρησιμοποιήσει τις πράξεις ανοικτής αγοράς για να μετατοπίσει την καθημερινή καμπύλη προσφοράς διαθεσίμων ώστε να απορροφήσει την αλλαγή. Αυτό εξασφαλίζει ότι το αγοραίο επιτόκιο κεφαλαίων θα παραμείνει κοντά στο στόχο. Μία αύξηση της ζήτησης διαθεσίμων καλύπτεται από μία πράξη ανοικτής αγοράς (αγορά ομολόγων από την ΕΚΤ, άρα αύξηση διαθεσίμων, αυξάνει δηλαδή την προσφορά διαθεσίμων, διατηρώντας το αγοραίο επιτόκιο κεφαλαίων στο στόχο του).

Ο κανόνας Taylor παρακολουθεί την πραγματική συμπεριφορά του στόχου επιτοκίου κεφαλαίων και τη σχετίζεται με το πραγματικό επιτόκιο, τον πληθωρισμό και την παραγωγή (ΔΕΟ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 71).

Σε γενικές γραμμές, η ιδέα της χρήσης ενός μαθηματικού κανόνα όπως ο κανόνας του Taylor για την καθορισμό του επιτοκίου είναι μια προσέγγιση που έχει στηριχθεί από ορισμένους οικονομολόγους. Παρέχει μια κανονική προσέγγιση για το πώς η νομισματική πολιτική θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες, όπως η πληθωριστική πίεση και το ποσοστό ανεργίας.

Η πρόταση για αντικατάσταση της FOMC με τον κανόνα του Taylor βασίζεται στην ιδέα ότι ένας αυτόματος κανόνας μπορεί να προβλέψει και να καθορίσει τα κατάλληλα επιτόκια με μεγαλύτερη ακρίβεια και λιγότερο κόστος από μια ανθρώπινη επιτροπή. Ο κανόνας του Taylor είναι μια φόρμουλα που υπολογίζει το ιδανικό επιτόκιο με βάση συγκεκριμένους οικονομικούς δείκτες, όπως τον πληθωρισμό και την παραγωγική απόκλιση.

Ενώ ο κανόνας του Taylor μπορεί να παρέχει μια χρήσιμη κατευθυντήρια γραμμή για τον καθορισμό του επιτοκίου, δεν εξασφαλίζει ότι αυτή η απόφαση θα είναι πάντα η βέλτιστη για όλες τις οικονομικές συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα, ο κανόνας αυτός θα μπορούσε να προσφέρει μια απλή, συνεπή και προβλέψιμη βάση για την καθορισμό των επιτοκίων, μειώνοντας την αβεβαιότητα και το περιθώριο για ανθρώπινο λάθος ή πολιτική επιρροή.

Ωστόσο, η αποφασιστική πολιτική των Κεντρικών Τραπεζών περιλαμβάνει περισσότερες παραμέτρους από όσες μπορεί να ενσωματώσει ένας αυτόματος κανόνας. Οι καταστάσεις κρίσης, οι διεθνείς οικονομικές αλληλεπιδράσεις, και οι μη προβλέψιμες οικονομικές αναταραχές απαιτούν ανθρώπινη κρίση και την ικανότητα για προσαρμογή της πολιτικής σε μεταβαλλόμενες συνθήκες. Η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα είναι ουσιώδεις για τη διαχείριση της νομισματικής πολιτικής σε έναν κόσμο όπου οι οικονομικές συνθήκες είναι συχνά αβέβαιες και δυναμικές.

Επομένως, ενώ ο κανόνας του Taylor μπορεί να χρησιμεύσει ως χρήσιμο εργαλείο ή ως κατευθυντήρια αρχή για την καθοδήγηση των αποφάσεων της FOMC, η πλήρης αντικατάσταση της επιτροπής από έναν αυτοματοποιημένο κανόνα δεν φαίνεται να είναι η πλέον συνετή πορεία δράσης. Επιπλέον, η επιτροπή FOMC υπάρχει για να λαμβάνει υπόψη πολλούς άλλους παράγοντες και να καθορίζει την πολιτική που ταιριάζει καλύτερα στην εκάστοτε οικονομική κατάσταση. Εν κατακλείδι, η επιτροπή FOMC δεν θα πρέπει να διαλυθεί και να αντικατασταθεί από μια μορφή του κανόνα του Taylor.

ΕΡΩΤΗΜΑ Γ:

Όταν τα επιτόκια πολιτικής φθάσουν το μηδέν ή πλησιάσουν στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο, οι Κεντρικές Τράπεζες αναλαμβάνουν μη συμβατικές δράσεις για να παρακινήσουν την οικονομία και να αποτρέψουν ή να αντιστρέψουν τον αποπληθωρισμό(ΔΕΟ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 72).

Οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες θέτουν ένα στόχο για το επιτόκιο διατραπεζικού δανεισμού μιας ημέρας. Ωστόσο, υπάρχουν δύο περιπτώσεις όπου τα πρόσθετα εργαλεία πολιτικής μπορούν να διαδραματίσουν χρήσιμο ρόλο στη σταθεροποίηση(:

1. Όταν η μείωση του στόχου επιτοκίου στο μηδέν δεν είναι επαρκής για την τόνωση της οικονομίας, και
2. Όταν το εξασθενημένο χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτρέπει στη συμβατική πολιτική επιτοκίων να στηρίζει την οικονομική ανάπτυξη (ΔΕΟ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 72).

Η αντισυμβατική πολιτική μπορεί να συμπληρώσει ή ακόμη και να αντικαταστήσει τη συμβατική πολιτική υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Όταν τα επιτόκια είναι πολύ χαμηλά ή φτάνουν στο μηδέν, οι κεντρικές τράπεζες είναι πιθανό να υιοθετήσουν αντισυμβατικές μεθόδους για να ενισχύσουν την οικονομική δραστηριότητα και να προωθήσουν την πληθωριστική πολιτική (Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 426).

Οι αντισυμβατικές πολιτικές που δύναται να χρησιμοποιηθούν από την Κεντρική Τράπεζα είναι οι εξής:

- Καθοδήγηση των Προσδοκιών : Μέσω της καθοδήγησης των προσδοκιών, μια Κεντρική Τράπεζα επιχειρεί να επηρεάσει τις οικονομικές αποφάσεις των ιδιωτών επιχειρήσεων και των καταναλωτών προβλέποντας τη μελλοντική της πολιτική. Αυτό μπορεί να ενθαρρύνει τη δανειοδότηση και την επένδυση αν οι αγορές περιμένουν ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν χαμηλά για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- Ποσοτική Χαλάρωση : Με την ποσοτική χαλάρωση, η Κεντρική Τράπεζα αυξάνει τη βάση του χρήματος πέρα από την παραδοσιακή διαδικασία στόχευσης του επιτοκίου διατραπεζικού δανεισμού. Αυτό συνήθως γίνεται μέσω της αγοράς κυβερνητικών ομολόγων και άλλων χρεογράφων, τονώνοντας την οικονομία με την παροχή ρευστότητας στις τράπεζες και μειώνοντας τα μακροχρόνια επιτόκια.
- Στοχευμένες Αγορές Στοιχείων Ενεργητικού: Η Κεντρική Τράπεζα μπορεί να αγοράζει συγκεκριμένα είδη στοιχείων ενεργητικού (όπως εταιρικά ομόλογα, χρεόγραφα ενυπόθηκων πιστώσεων, κλπ.) με στόχο την ενίσχυση συγκεκριμένων τομέων της οικονομίας που αντιμετωπίζουν δυσκολίες, όπως ο τομέας των στεγαστικών δανείων ή οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΔΕΙ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 73)..

ΘΕΜΑ 2

ΕΡΩΤΗΜΑ Α:

Η πρόταση αυτή σχετίζεται με την θεωρία της ποσοτικής θεωρίας του χρήματος, η οποία υποστηρίζει ότι η ποσότητα του χρήματος σε κυκλοφορία είναι που καθορίζει τελικά το επίπεδο των τιμών σε μια οικονομία. Σύμφωνα με αυτή τη θεωρία, αν οι Κεντρικές Τράπεζες αυξήσουν την ποσότητα του χρήματος σε συνάρτηση με τον πραγματικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, μπορούν να διατηρήσουν σταθερό το επίπεδο των τιμών και να αποφύγουν την πληθωριστική ή αποπληθωριστική πίεση.

Από την ποσοτική θεωρία του χρήματος συνάγονται ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα(ΔΕΟ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 82):

1. Μας λέει γιατί ο υψηλός πληθωρισμός και η αύξηση του χρήματος πάνε μαζί.
2. Εξηγεί όμως επίσης γιατί σε μέτριου – και χαμηλού – πληθωρισμού χώρες η αύξηση του χρήματος είναι υψηλότερη από τον πληθωρισμό.

Πιο συγκεκριμένα, ένας υψηλός πληθωρισμός συνήθως συνοδεύεται από μια ανάλογη αύξηση της προσφοράς χρήματος. Η λογική είναι ότι όταν η Κεντρική Τράπεζα εκδίδει περισσότερο χρήμα, η ταχύτητα κυκλοφορίας παραμένει σταθερή ή δεν αυξάνεται στο ίδιο ποσοστό όπως η προσφορά χρήματος, το αποτέλεσμα είναι αύξηση στο επίπεδο των τιμών, δηλαδή πληθωρισμός.

Η θεωρία εξηγεί επίσης γιατί σε χώρες με μέτριο ή χαμηλό πληθωρισμό η αύξηση της προσφοράς χρήματος είναι συχνά υψηλότερη από τον πληθωρισμό. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για διάφορους λόγους: η παραγωγή στην οικονομία μπορεί να αυξάνεται, απορροφώντας έτσι την επιπλέον προσφορά χρήματος, ή η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος μπορεί να μειώνεται, λόγω αλλαγών στις τραπεζικές συνήθειες ή στην οικονομική συμπεριφορά, όπως η αύξηση της αποταμίευσης έναντι των επενδύσεων.

Ωστόσο, η πρακτική εφαρμογή αυτής της αρχής αντιμετωπίζει δύο βασικές προκλήσεις:

- Πρόβλεψη της Ανάπτυξης: Η ακρίβεια των προβλέψεων για την πραγματική ανάπτυξη είναι θεμελιώδης. Οι Κεντρικές Τράπεζες συχνά δυσκολεύονται να προβλέψουν την οικονομία λόγω της πολυπλοκότητας των οικονομικών δυναμικών και των εξωτερικών παραγόντων που επηρεάζουν την ανάπτυξη.
- Σταθερός Ρυθμός Αύξησης Χρήματος: Η αναλογία της προσφοράς χρήματος προς την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών δεν είναι στατική. Η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος, που είναι η συχνότητα που το χρήμα αλλάζει χέρια, μπορεί να αλλάξει λόγω τεχνολογικών αλλαγών, τραπεζικών κανονισμών, ή αλλαγών στην καταναλωτική συμπεριφορά και στις προτιμήσεις αποταμίευσης.

Επιπλέον, η νομισματική πολιτική μπορεί να μην είναι το μόνο εργαλείο που χρειάζεται για την σταθεροποίηση. Άλλοι παράγοντες, όπως η δημοσιονομική πολιτική, η ρύθμιση των αγορών, ή διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, μπορεί επίσης να είναι απαραίτητοι για την αντιμετώπιση των ριζικών οικονομικών προκλήσεων.

Συνοψίζοντας, η Κεντρική Τράπεζα μπορεί να μην είναι πάντα σε θέση να αποφύγει πλήρως τις βραχυπρόθεσμες πληθωριστικές πιέσεις, ακόμη και με προσεκτικό σχεδιασμό και εφαρμογή των πολιτικών της, λόγω της πολυπλοκότητας και της αβεβαιότητας που περιβάλλουν την οικονομική δραστηριότητα.

ΕΡΩΤΗΜΑ Β:

Η συνολική αύξηση στην ταχύτητα και την άνεση των συναλλαγών μέσω της M-PESA πιθανότατα έχει επιφέρει μια αύξηση της ταχύτητας κυκλοφορίας του χρήματος, καθώς κάθε μονάδα νομίσματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί πιο συχνά για συναλλαγές. Αυτό, με τη σειρά του, μπορεί να έχει βελτιώσει την οικονομική αποδοτικότητα και να έχει συμβάλει στη μεγέθυνση της οικονομίας.

Η M-PESA είχε σημαντική επίδραση στην συναλλακτική ζήτηση χρήματος και στην ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος στην Κένυα και άλλες χώρες όπου έχει γίνει διαθέσιμη.

Η M-PESA καθιστά την μεταφορά χρημάτων ευκολότερη και λιγότερο δαπανηρή, προσφέροντας μια εναλλακτική στις παραδοσιακές τραπεζικές υπηρεσίες. Αυτό μπορεί να έχει ενθαρρύνει περισσότερους ανθρώπους να εμπιστευτούν και να χρησιμοποιήσουν χρηματοοικονομικές υπηρεσίες για τις καθημερινές τους συναλλαγές, αυξάνοντας τη συνολική ζήτηση για χρήματα σε αυτήν την μορφή.

Επιπλέον επιδρά σε σημαντικό βαθμό και στη ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος στις χώρες αυτές. Η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος αναφέρεται στη συχνότητα που μια μονάδα χρήματος χρησιμοποιείται για να πραγματοποιηθούν συναλλαγές για αγαθά και υπηρεσίες μέσα σε μια συγκεκριμένη περίοδο (ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ,σελ 78).

Η υπηρεσία μειώνει τον χρόνο και το κόστος που συνδέεται με την μεταφορά χρημάτων, καθιστώντας τις συναλλαγές πιο γρήγορες και αποδοτικές. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε μια αύξηση της ταχύτητας κυκλοφορίας του χρήματος, καθώς το ίδιο ποσό χρήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για περισσότερες συναλλαγές σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα. Αυτό σημαίνει ότι το χρήμα ανταλλάσσεται πιο γρήγορα ανάμεσα στα άτομα και τις επιχειρήσεις, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη.

Εν κατακλείδι, με την μείωση του χρόνου και του κόστους για την εκτέλεση συναλλαγών, η M-PESA κάνει την οικονομία πιο αποδοτική, μειώνοντας την ανάγκη για μετρητά και ενθαρρύνοντας τη ρευστότητα και η ταχύτητα με την οποία το χρήμα μετακινείται αυξάνει, επιτρέποντας την ταχεία επανεπένδυση και ανακύκλωση των κεφαλαίων στην οικονομία.

ΕΡΩΤΗΜΑ Γ:

Ο Fisher, υποθέτοντας σταθερή ταχύτητα κυκλοφορίας χρήματος και σταθερό πραγματικό προϊόν στη βραχυχρόνια περίοδο συμπέρανε ότι η αύξηση του χρήματος μεταφράζεται

αυτόματα σε πληθωρισμό, ένας ισχυρισμός που ονομάζεται ποσοτική θεωρία του χρήματος (ΔΕΟ 41, ενότητα Α, σημειώσεις ΕΑΠ, σελ 80).

Ο Fisher αναγνώρισε ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος και το πραγματικό προϊόν (παραγωγή) θεωρούνται σταθερά. Αυτή η υπόθεση επιτρέπει την απλούστευση της ανάλυσης των μακροοικονομικών σχέσεων και τη συγκέντρωση στην επίδραση της προσφοράς χρήματος στο επίπεδο τιμών.

Ο Fisher δεν αγνόησε τα επιτόκια στο έργο του, αλλά η ποσοτική θεωρία που ανέπτυξε επικεντρώθηκε στην προσφορά χρήματος ως κύριο παράγοντα που καθορίζει το επίπεδο τιμών στη μακροχρόνια περίοδο. Η ποσοτική θεωρία του Fisher δίνει περισσότερη βαρύτητα στις μακροπρόθεσμες, θεμελιώδεις σχέσεις μεταξύ χρήματος και τιμών, παρά στις βραχυχρόνιες μεταβολές των επιτοκίων και της αγοράς. Ο Fisher θεωρούσε ότι οι αγορές τείνουν να αυτορρυθμίζονται μέσω της προσαρμογής των τιμών και της παραγωγής, και έτσι οι μεταβολές των επιτοκίων δεν αποτελούν τον πρωταρχικό στόχο της νομισματικής πολιτικής.

Οι λόγοι για αυτή την επικέντρωση είναι:

- Μακροοικονομική Σταθερότητα: Σε μακροχρόνια βάση, η ταχύτητα και το πραγματικό προϊόν θεωρούνται πιο προβλέψιμα και λιγότερο επιρρεπή σε απότομες μεταβολές από τα επιτόκια, τα οποία μπορούν να διακυμανθούν λόγω πολιτικών, ψυχολογικών και προσωρινών αγοραίων συνθηκών.
- Πρόθεση για Απλοποίηση: Η ποσοτική θεωρία προσπαθεί να απλοποιήσει την κατανόηση του πληθωρισμού με την παραδοχή ότι οι άλλοι παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν το επίπεδο τιμών είναι σταθεροί ή προβλέψιμοι.
- Έμφαση στην Προσφορά Χρήματος: Η έμφαση στην προσφορά χρήματος αντανακλά την πεποίθηση ότι, ενώ τα επιτόκια είναι σημαντικά, η βασική αιτία του πληθωρισμού είναι η υπερβολική αύξηση της προσφοράς χρήματος σε σχέση με την ανάπτυξη της παραγωγής.

Η άποψη του Fisher δεν αποκλείει τη σημασία των επιτοκίων στην οικονομία· απλώς θεωρεί ότι στη μακροοικονομική ανάλυση, η ποσότητα του χρήματος είναι ένας πιο άμεσος και εύκολα κατανοητός δείκτης για τον πληθωρισμό. Δηλαδή ο Fisher έβλεπε τα επιτόκια ως έναν

μηχανισμό που αντανακλά τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό, όχι ως την πρωταρχική αιτία του. Εν κατακλείδι η θεωρία του επικεντρώνεται στην προσφορά χρήματος και στο πώς αυτή σχετίζεται με το επίπεδο τιμών και τον πληθωρισμό (Stephen, G. C., Kermit, L. S., Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές, σελ 458 – 460).

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8	B9	B20
A	B	Γ	Γ	B	A	Δ	A	A	A

Αιτιολόγηση (δεν απαιτείται να γράψετε αιτιολόγηση)

Ερώτηση 1: A. βασική αρχή 4, σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα A, σελ 13

Ερώτηση 2: B. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των πιθανών δανειοληπτών κυρίως με την συλλογή και ανάλυση πληροφοριών για την οικονομική τους κατάσταση ,την εξέταση του πιστωτικού ιστορικού του δανειολήπτη, την τρέχουσα και προβλεπόμενη εισοδηματική του κατάσταση, τις υφιστάμενες οφειλές, κ.α.

Ερώτηση 3: Γ. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα επιτρέπουν στους μικρούς αποταμιευτές να διαφοροποιούν τον κίνδυνο. Αυτό σημαίνει ότι οι αποταμιευτές μπορούν να επενδύσουν τα χρήματά τους σε διάφορα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και να αποκτήσουν πρόσβαση σε μια ποικιλία από επενδυτικές ευκαιρίες, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο που συνδέεται με την αποταμίευση ή την επένδυση σε μεμονωμένους δανειολήπτες.

Ερώτηση 4: Γ. σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα A ΟΣΣ, σελ 34.

Ερώτηση 5:Β. Όταν το επίπεδο τιμών αυξάνεται, η αξία του χρήματος που κατέχουν οι άνθρωποι - δηλαδή η αγοραστική τους δύναμη - μειώνεται, καθώς το ίδιο ποσό χρήματος μπορεί να αγοράσει λιγότερα αγαθά και υπηρεσίες από ό,τι πριν. Αυτό συμβαίνει επειδή η κάθε μονάδα του νομίσματος αντιπροσωπεύει λιγότερη πραγματική αξία όταν οι τιμές αυξάνονται.

Ερώτηση 6: Α. Η ρευστότητα αναφέρεται στην ευκολία με την οποία ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να μετατραπεί σε χρήμα χωρίς σημαντική απώλεια αξίας. σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα Α ΟΣΣ, σελ 18

Ερώτηση 7: Δ. $(2+5+1/2 * (5-2) + 1/2 * 3)$

Ερώτηση 8: Α. Ένα αποτελεσματικό εργαλείο νομισματικής πολιτικής πρέπει να έχει σαφή και άμεση σχέση με τους στόχους που η κεντρική τράπεζα προσπαθεί να επιτύχει, όπως η σταθερότητα των τιμών και η ανάπτυξη της οικονομίας. σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα Α ΟΣΣ, σελ 69.

Ερώτηση 9: Α. σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα Α ΟΣΣ, σελ 88

Ερώτηση 10: Α σημειώσεις ΕΑΠ, ενότητα Α ΟΣΣ, σελ 85

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σημειώσεις ΟΣΣ 1,»Χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές αγορές», ΔΕΟ 41, ΕΑΠ
Stephen, G. C., Kermit, L. S.(2019), Χρήμα – Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικές Αγορές,
εκδόσεις Πασχαλίδης, 2η ελληνική έκδοση

